

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

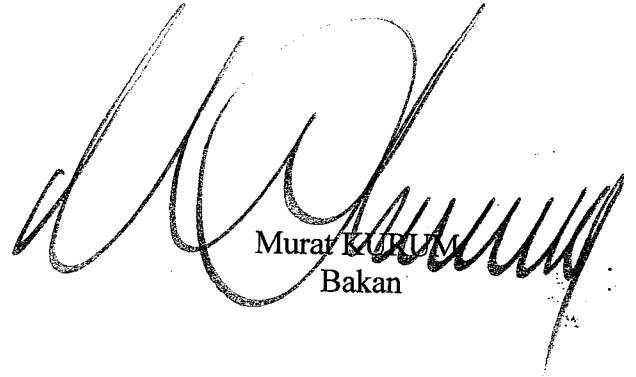
Sayı :30824082-610 - 12270254
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM ARSLAN'IN
TBMM 7/22230 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/22230
GİK 93

SORULAR

Eskişehir ili, Sivrihisar ilçesi, Kaymaz Mahallesi mevkiinde S:82567 ve S:43539 işletme ruhsat numaralı saha sınırları içerisinde, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu yönetimindeki Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından yapılması planlanan Kaymaz Altın ve Gümüş Madeni Üçüncü Kapasite Artışı ile İlave Maden Atık Depolama Tesis (Madt-3) Projesi kapsamında; Çanakkale ili, Merkez ilçesi, Serçiler ve Terziler köyleri civarında S:201001197 sayılı işletme ruhsat sahasında yapılması planlanan Altm-Gümüş Madeni Açık Ocak İşletmesi Projesi dolayısıyla çıkarılması planlanan toplam 3.221.711 ton tüvenan cevherin 2.700.000 ton olan kısmının, 490 km. uzaklıkta bulunan Eskişehir ilimizin Kaymaz Bölgesi'nde yer alan zenginleştirme tesisine nakledilerek burada zenginleştirme işlemine tabi tutulması planlanmıştır.

Bu kapsamda Kaymaz Altın ve Gümüş Madeni Üçüncü Kapasite Artışı ile İlave Maden Atık Depolama Tesis (Madt-3) Projesi hakkında Çevre ve Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca verilen 15/08/2023 tarih ve 7210 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararına karşı Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından dava açılmıştır. Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin 2023/858 E. sayılı dosyasında 30/04/2024 tarihinde işbu raporun yürütmesi durdurulmuş; 2024/651 K. sayılı, 13/06/2024 tarihli kararı ile de iptaline karar verilmiştir.

Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin iptal kararma esas alınan bilirkişi raporunda da tespit edildiği üzere, 490 km. uzaklıktaki mesafeden Kaymaz Bölgesi'ne gelecek cevher, bu bölgede zenginleştirilerek orman, tarım, mera arazilerini ve yeraltı sularını kirletme riskini taşımaktadır. 25 ton taşıma kapasiteli; yıllık yaklaşık 53.640 adet kamyon, aylık yaklaşık 4.470 adet kamyon ile taşınarak gelecek cevher, Nihai Çevresel Etki Değerlendirme raporu içinde tam olarak tanımlanmamış ve bu cevherin zenginleştirilmesinde ortaya çıkacak kimyasal atık ve gelen cevherli malzemenin jeokimyasal verileri de raporda yer almamaktadır. Bununla beraber, KOZA Grubu tarafından yapılması planlanan maden projelerinin tamamındaki zenginleştirme işleminin, Kaymaz Altın Madeni'nde gerçekleştirilmesi planlanmasına rağmen bu hususa da iptal edilen ÇED raporunda hiçbir şekilde değinilmemiştir.

19/12/2024 tarihinde Eskişehir Doğa ve Yaşam Platformu tarafından, Kaymaz Bölgesi'nde bulunan altın madeninin üçüncü atık havuzunun kapasite artışı için verilen yürütmeyi durdurma ve iptal kararlarına rağmen atık havuzunun inşaatının tamamlandığı yönündeki iddiaların yer aldığı bir basın açıklaması yapılmıştır.

Platform'un basın açıklamasının ardından 26/12/2024 tarihinde Eskişehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü'nün resmi internet sitesinde bir basın bildirisi ilan edilmiştir: "*Bakanlığımız ve Müdürlüğümüz tarafından Mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı sonrasında, söz konusu işletmede 8 (sekiz) adet denetim gerçekleştirilmiş olup aylık yapılan rutin kontrollerde, yürütmenin durdurulması ve iptal kararı verilen "3. Maden Atık Depolama Tesis (MAD-3) " projesi ile ilgili herhangi bir inşai faaliyet ve/veya depolama faaliyetinin olmadığı ve Kaymakamlığa yazılan yazılarımıza istinaden Mahkeme kararı doğrultusunda inşai faaliyetin Jurdurulmuş olduğu görülmüştür. [...] Mevcut durumda 3. maden atık depolama tesisinde herhangi bir faaliyet bulunmamaktadır. Dolayısıyla hiçbir bilgi ve tespit olmadan sadece, toplumu manipüle etme amaçlı olarak mahkeme kararı olmasına karşın kurumlar gerekli denetimi yapmıyor iddiası tamamen gerçek dışıdır, bunu yayan ve söyleyenlere hiçbir şekilde itibar etmeyiniz. "*

Bildiride Bakanlık ve Müdürlük tarafından sekiz adet denetim gerçekleştirildiği ve mevcut durumda 3. Maden Atık Depolama Tesis'i'nde herhangi bir inşai faaliyet bulunmadığı beyan edilmiştir. İzleyen süreçte Eskişehir Doğa ve Yaşam Platformu tarafından 02/01/2024 tarihinde, İl Müdürlüğü'nün basın bildirisinde

ifade edilenin aksine "3. Maden Atık Depolama Tesis (Madt-3) Projesi"nin inşai faaliyetlerine devam edildiğine dair uydu görüntülerine yer verilmiştir. Paylaşılan uydu görüntülerinde, yürütmeyi durdurma kararının verildiği tarihten sonra da inşaatın aşama aşama devam ederek beyaz bir inşaat malzemesi ile kaplandığı ve işletme faaliyetine hazırlık olarak membran serildiği görülmektedir.

Bu kapsamda,

- 1) ÇED Raporu hakkında verilen yürütmeyi durdurma ve iptal kararlarına rağmen kamuoyuyla paylaşılan uydu görüntülerinde 3. Maden Atık Depolama Tesis (Madt-3) Projesi"nin inşai faaliyetlerine devam edildiği gözükmemektedir. Uydu görüntüleri hakkında bir açıklamanız bulunmakta mıdır? İptal ve yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen ilgili tesisin inşa edilmesine nasıl devam edilebilmektedir? İnşa faaliyetlerinin devamı için kimlerden izin alınmıştır?
- 2) Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin yürütmeyi durdurma ve iptal kararlarının ardından Bakanlığınız tarafından hangi adımlar atılmıştır? İlgili atık depolama tesisi mahkeme kararının uygulanması amacıyla yetkililer tarafından mühürlenmiş midir? Mühürlenmedi ise neden mühürlenmemiştir?
- 3) Eskişehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü'nün 26/12/2024 tarihli basın bildirisinde, 3. Atık Depolama Tesis'i'nin, Bakanlığınız ve Müdürlük tarafından sekiz kez denetlendiği ve mevcut durumda herhangi bir inşai faaliyet bulunmadığı ifade edilmiştir. İfade edilenin aksine atık depolama tesisinin inşa faaliyetlerinin tüm bu süreçte devam ettiği uydu görüntülerinden anlaşılmaktadır. Bu durumda, sekiz kez yapıldığı bildirilen denetimler gerçekten yapılmış mıdır? Yapıldığı iddia edilen denetimler sırasında herhangi bir olumsuz tespit yapılmış mıdır?
- 4) Eskişehir Çevre, Şehircilik ve İl Müdürlüğü tarafından resmi internet sitesinde ilan edilen bildirimde, Eskişehir Doğa ve Yaşam Platformu'nun iddiaları "toplumu manipüle etmek" ifadeleri ile yalanlanmaktadır. Denetimlerin yapılmadığının tespit edildiği takdirde Müdürlüğün halkı yanıltan gerçeğe aykırı beyanı hakkında bir işlem yapılacak mıdır?
- 5) İnşası devam eden üçüncü atık depolama tesisinin denetim tutanakları kimler tarafından imza altına alınmıştır? Bakanlığınızca da denetimin yapılmadığı kanaati ve tespiti olduğu takdirde denetim yapılmamasına rağmen denetim yapılmış gibi tutanak tutan ve altına imza atan kamu görevlileri hakkında idari ve özellikle Türk Ceza Kanunu'nun 251. maddesi başta olmak üzere cezai süreçler hakkında herhangi bir işlem yapılacak mıdır?
- 6) 3. Maden Atık Depolama Tesis'i'nin inşa faaliyetlerinin hukuka aykırı bir şekilde devam ettiğinin Bakanlığınızca da dikkate alınması halinde, faaliyetlerin devam etmiş olması sebebiyle çevreye verilmiş olan zararların tespiti amacıyla bir inceleme başlatılacak mıdır? Başlatılacak ise yapılan tespitler kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
- 7) Kaymaz Bölgesi'nin yüksek deprem risk grubunda bulunduğu, bölgeden Eskişehir Diri Fay Hattı geçtiği, bölgede deprem olması durumunda, yapılmış ve yapılacak olan atık havuzlarında oluşacak tahribat sonucu yeraltı suyu, bölgede bulunan içme ve kullanma suyunun yüksek risk altında kalacağı ve bu suretle çevre felaketine sebebiyet verilebileceği dikkate alındığında, üçüncü atık depolama tesisinin inşa edilmiş olması durumunda olası bir depreme karşı, Bakanlığınız tarafından Eskişehir halkımızın can ve mal güvenliğini koruyucu önlemler alınmış mıdır?
- 8) Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'ne ait sekiz adet maden projesi bulunmaktadır. Bunlar Ovacık, Mastra, Çukuralan, Himmetdede, Çoraklık, Kubaşlar, Mollakara ve Kaymaz Altın Madenleri'dir. Koza Grubu tarafından yapılması planlanan maden projelerinin tamamında zenginleştirme işleminin Kaymaz Altın Madeni'nde gerçekleştirilmesinin planlanmasına rağmen bu konuya ilgili ÇED raporunda hiçbir şekilde değinilmemiştir. Dolayısıyla bu bölgeye taşınacak olan cevherler hangi atık barajına taşınacaktır? Mahkeme karar gereği inşa faaliyetleri durdurulmuş olması gereken ancak uydu görüntülerinde devam ettiği gözükken 3. Maden Atık Barajı'na herhangi bir doldurma işlemi yapılmış mıdır?

CEVAPLAR

Bakanlığımız nezdinde ÇED süreci yürütülen Eskişehir İli Sivrihisar İlçesi, Kaymaz Mahallesi civarında Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından projelendirilen "Kaymaz Altın ve Gümüş Madeni Üçüncü Kapasite Artışı ile İlave Maden Atık Depolama Tesis (MAD-3)" projesi ile ilgili Bakanlığımızca 15/08/2023 tarihinde ÇED Olumlu kararı verilmiştir. Projenin ÇED sürecinde, İnceleme ve Değerlendirme

Komisyonunda yer alan tüm Kurumlar kendi mer'î mevzuatları kapsamında proje ile ilgili olumlu görüşlerini Bakanlığımıza iletmışlerdir. Projenin muhtemel çevresel etkileri ve alınması gerekli tüm tedbirlere ÇED raporunda yer verilmiştir.

ÇED Olumlu kararının yürütmesinin durdurulması ve iptaline ilişkin Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 2023/858 esasına kayden Bakanlığımız aleyhine açılan dava neticesinde Mahkemece ÇED Olumlu kararının yürütmesinin durdurulduğu Eskişehir İl Müdürlüğüne bildirilmiş, İl Müdürlüğümüzün 28/05/2024 tarihli yazısı ile yürütmenin durdurulması kararı ve 17/07/2024 tarihli yazısı ile de iptal kararının icaplarına göre iş ve işlemlerin yapılması için Sivrihisar Kaymakamlığına, Eskişehir Valiliği'ne (YİKOB) ve Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'ye gerekli bildirimler yapılmıştır. Konuyla ilgili hukuki süreç Danıştay nezdinde devam etmektedir.

Bakanlığımız ve Eskişehir İl Müdürlüğümüz tarafından Mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı sonrasında, söz konusu işletmede Bakanlığımız tarafından 01/07/2024 tarihinde 1 (bir) adet ve İl Müdürlüğümüz tarafından da 7 (yedi) adet olmak üzere toplam 8 (sekiz) adet denetim gerçekleştirilmiş olup yapılan denetimlerde, yürütmenin durdurulması ve iptal kararı verilen "3. Maden Atık Depolama Tesis (MAD-3)" projesi ile ilgili herhangi bir inşai faaliyet ve/veya depolama faaliyetinin olmadığı ve Kaymakamlığa yazılan yazılarımıza istinaden Mahkeme kararı doğrultusunda inşai faaliyetin durdurulmuş olduğu görülmüştür.

İl Müdürlüğümüzce 23/01/2025 tarihinde gerçekleştirilen denetimde; 3 nolu atık barajının kullanılmadığı, 3. maden atığı depolama tesisinde inşaat faaliyeti bulunmadığı, tesiste atık çamuru deşarjı sağlayacak olan bağlantıların yapılmadığı, sahada geçirimsiz 1 tabaka malzemelerinin (kil, alt drenaj örtüsü, geosentetik kil örtü, geomembran ve geotekstil) bulunduğu ancak kullanılmadığı, söz konusu atık barajının üç kot olarak projelendirildiği, en üst kot olan 1053 metre ile 1072 metre arasında herhangi bir serme işleminin yapılmadığı tespit edilmiştir. İşletme yetkilisi tarafından; Mahkeme kararlarının projenin inşaat aşamalarının devam ettiği zamana denk gelmesi nedeniyle, kararların tebliği ile birlikte ortaya çıkabilecek heyelan, kayma, göçme vb. çevresel sorunları engellemek, can ve mal güvenliği ile yapılan imalatların korumak ve şev stabilitesini sağlamak üzere mülga Çevre ve Orman Bakanlığı'nın 2009/7 numaralı Genelgesi kapsamında, 3. maden atık depolama tesisinde mahkeme kararı öncesinde yapılmış 1023-1053 metre kotlarında sadece geçirimsiz örtü tabakasının seriminin gerçekleştirildiği, serim işlemlerinin ise Mahkeme kararları öncesinde başlatıldığı, kararlar sonrasında geçirimsiz tabaka malzemelerinin sahada hazır bulunmasına rağmen serim işlemine devam edilmediği beyan edilmiştir. Sahada herhangi bir inşai faaliyet olmayıp, gerekli tedbirler alınarak faaliyet durdurulmuş, 3. maden atık depolama tesisine herhangi bir atık kabulü söz konusu değildir. Mahkeme kararı ile ÇED Olumlu kararı arasında yaklaşık 9 (dokuz) ay süre bulunmakta olup, inşai faaliyetler bu süre içerisinde gerçekleştirilmiştir. Yapılan denetimlerle de bu durum tespit edilmiştir. Yapılan denetimlere ilişkin tutanakların tamamı Bakanlığımız e-Denetim portalına girilmiş olup halkı yanılttığı iddiaları asılsızdır.